

het, Hiidenkansa?), joita nainen hallitsi, Kainulaisia. Melkeen uskottavaa ainakin on, että jo Paavali Warnefridin Amazonit, jotka asuivat Germanian viimeisillä rajoilla, ja Ravennan maantieteiliän Pohjoismeren ääriellä löytyvä maakunta, minkä muka Amazonit Kaukasian vuorilta lähdettyään olivat asuneet, tarkoittavat tuota heimokansaa ja Kainunmaata ¹⁵⁾. Mutta Kainulaisten nimellä tapaamme heidät jo Sigurd Ring kuninkaan aikana, noin 8:nen vuosisadan keskiajoilla, ryöstöretkellä Ruotsiin Karjalaisten kanssa yhdessä liitossa ¹⁶⁾. Tarkempia tietoja saamme kuitenkin Kainulaisista vasta 9:llä vuosisadalla. Silloin tällöin, kerrotaan tuohon aikaan, tekivät Kainulaiset ryöstöretkiä tunturien ylitse Norjan puolelle. Karjalaisten tapaan kulkivat he veneilään soutaen jokien lähteillä oleviin järviin. Tuosta kantoivat keveät veneensä tunturien yli Norjan puolisiin virtoihin, joita myöden laskivat Norjalaisten asutuille aloille. Että Norjalaisetkin puolestaan tekivät kostoretkiä todistavat sadut. Kainuun kansa oli urhoollinen ja sotaisa. Sen sotaretkiä johdatti päällikkö, jota Norjalaiset tapansa mukaan sanovat kuninkaaksi. Päällikön suuret etuoikeudet todistanevatkin, että hänen valtansa ei ollut tavallisen retken-johtajan. Voittosaaliista piti hänen näet saaman kolmannen osan, vieläpä paraat nahkavaratkin.

Kainulaisten vaarallisin naapuri näkyy kuitenkin jo tähän aikaan, samoin kuin vuosisatoja myöhemmin, olleen itäinen heimokansansa Karjalan rannalla. Kun yhteinen hyöty ja voitto houkutteli näimme heidät äsken liitto-

¹⁵⁾ Koskinen, *Suomen-suvun muinaisuudesta*: 104; Rein, *De Gente Quænorum I: Pos. V*; Strinnholm, *Svenska Folkets Historia IV*: 86, 87. — ¹⁶⁾ *Fosterländskt Album I*: 93. Karjalaisten nimi *Kyriälä* lyhennetään usein saduissa *Kariksi* tai *Kyriksi*. Rein, *De Curonibus*: 21, 22.

laisina karkaavan vieraille aloille, mutta tuohon aikaan kun ei yleinen kansanoikeus vielä ollut kenenkään mieleen johtunut, veroitti väkevämpi mielensä mukaan heikomman varallisuutta. Myös kansallisen heimolaisuuden tunteet ovat ylipäänsä uuden ajan synnyttämät. Mainitun vuosisadan loppupuolella näemme Karjalaisten ryöstöretkillä ahdistavan Kainunmaata. Kun näet muutama Harald Kaunotukan läänitysmies Thorolf talvella v. 874 kulki Ruijassa 100 miehen lakivoimalla Lappalaisia veroittamassa ¹⁷⁾, lähdatti Kainulaisten valtias, mikä „Kaukomieli“ olikaan nimeltä — kuningas *Faravid* sanoo Norjalainen lähde — Thorolfilta apua pyytämään Karjalaisia vastaan, jotka Kainunmaata ryöstivät. Thorolf saisi yhtä suuren osan saaliista, kun valtias itse ja Norjalaisille satureille annettaisiin toisen verran siitä mitä Kainulaiset voittosaaliin jakaessa tulisivat saamaan. Siihen suostui Thorolf. Lähti niin miehinensä Kainunmaalle, mistä Faravid varusti sotaan 300 miestä. Tuntureilla, ken ties Kainunmaan ja Karjalan välisellä Maanselällä, missä Karjalaiset lienevät olleen Lappalaisia veroittamassa, ruvettiin tappeluun, jossa liittolaiset pääsivät voitolle ja saivat rikkaan saaliin. Menestykseensä mielistyivät liittolaiset niin, että seuraavanakin vuonna tekivät sotaretken Karjalaisia vastaan ja hävittivät heidän maata. Rikkaat saaliinsa aikoi Thorolf lähdättää laivalla Englantiin, mutta hän oli jo edellisenä vuonna kadottanut Ruijan läänityksen, ja kun Harald Kaunotukalle kavalasti kanneltiin että Thorolf oli omin päinsä veroittanut Ruijaa, niin antoi kuningas kiinnittää hänen

¹⁷⁾ Edellisiltä veroittajilta, joilla kuuluu olleen vaan 30 miestä, oli veroittaminen paljo huonommasti onnistunut. Me näemme siis miten Ruijassa veroa koottiin. Että Lappalaiset joskus, kun heitä vaadittiin veroa suorittamaan, teroittivat nuoliansa veroittajia varten, todistavat sadut.